

Sbírka zákonů

republiky Československé

Částka 6.

Vydána dne 9. března 1954.

Cena Kčs 2.40.

OBSAH:

(12.—14.). **12.** Ústavní zákon o národních výborech. — **13.** Zákon o národních výborech. — **14.** Zákon o volbách do národních výborů.

12.**Ústavní zákon**

ze dne 3. března 1954

o národních výborech.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto ústavním zákoně:

§ 1.

(1) Národní výbory jsou místními orgány státní moci pracujících lidu Československa. Jako nejširší organizace pracujících opírají se ve své činnosti v krajích, okresech a obcích o svazek dělníků, rolníků a pracujících inteligence.

(2) Národní výbory řídí ve svých obvodech hospodářskou a kulturní výstavbu socialismu podle směrnic vlády a zákonů republiky. Soustavně se starají, aby byly stále lépe a plněji uspokojovány rostoucí hmotné a kulturní potřeby pracujících. Veškerou svou činností pečují o člověka a jeho blaho a upevňují důvěru pracujících k orgánům lidově demokratického státu.

§ 2.

Národní výbory jsou krajské, okresní, městské, obvodní a místní, ústřední národní výbor hlavního města Prahy a ústřední národní výbor města Bratislavy. Ve své činnosti jsou národní výbory podřízeny vládě.

§ 3.

(1) Národní výbory jsou voleny pracujícím lidem krajů, okresů, měst, obvodů, vesnic a

ostatních obcí na dobu tří let. Volební právo je obecné, rovné a přímé při tajném hlasování. Do národních výborů mohou volit občané, jakmile dosáhli věku 18 let; zvoleni mohou být občané, jakmile dosáhli věku 21 let.

(2) Členové národních výborů skládají tento slib: „Slibuji, že budu zachovávat věrnost lidu a republice, svou činností chránit a posilovat lidově demokratické zřízení a zachovávat zákony a nařízení“.

(3) Národní výbory jsou pod stálou kontrolou pracujícího lidu. Každý člen národního výboru je odpovědný pracujícímu lidu a je povinen svým voličům skládat účty ze své činnosti i z činnosti celého národního výboru. Každý člen národního výboru může být kdykoli odvolán, rozhodnou-li o tom jeho voliči.

(4) Volby a způsob odvolávání členů národních výborů upravuje zákon.

§ 4.

Národní výbory řídí a kontrolují práci svých rad, odborů a ostatních orgánů; dbají o dodržování zákonů, nařízení a usnesení vlády a ostatních předpisů, střeží práva občanů, řídí místní hospodářskou a kulturní výstavbu a vytvářejí tak z našich měst a vesnic místa spokojenosti, radostné práce a blahobytu.

§ 5.

Národní výbory mohou k plnění svých úkolů vydávat pro svůj obvod nařízení. Podmínky pro vydávání takových nařízení stanoví zákon.

§ 6.

Národní výbory jsou řízeny vládou, při čemž národní výbor nižšího stupně je řízen národním výborem vyššího stupně a je mu odpověden.

§ 7.

Výkonným orgánem národního výboru je rada národního výboru. Národní výbor ji volí ze svých členů. Rady národních výborů jsou podřízeny vládě, při čemž rada je podřízena jednak svému národnímu výboru, jednak radě národního výboru vyššího stupně.

§ 8.

Na Slovensku vykonává v mezích příslušných ustanovení ústavy pravomoc vlády vůči národním výborům a jejich radám sbor pověřenců.

§ 9.

Tento ústavní zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej vláda.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.	Málek v. r.
gen. arm. Dr. Čepička v. r.	Maurer v. r.
Kopecký v. r.	Dr. Nejedlý v. r.
Uher v. r.	Dr. Neuman v. r.
Barák v. r.	Nosek v. r.
Beran v. r.	Plojhar v. r.
David v. r.	Poláček v. r.
Dvořák v. r.	Pospíšil v. r.
Đuriš v. r.	Ing. Púčik v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Reitmayer v. r.
Jonáš v. r.	Smida v. r.
Krajčír v. r.	Ing. Šimůnek v. r.
Krošnár v. r.	Dr. Škoda v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Šlechta v. r.

Štoll v. r.

13.

Zákon

ze dne 3. března 1954

o národních výborech.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Oddíl 1.

Místní orgány státní moci.

§ 1.

(1) V krajích, okresech a obcích jsou místními orgány státní moci národní výbory.

(2) Národní výbory jsou orgány pracujícího lidu. Organismus tvůrčí síly pracujících tak, aby společnou prací byl život všech pracujících našich občanů stále bohatší a šťastnější. Získávají, přesvědčují, mobilisují a organisují všechny občany svého obvodu k aktivní účasti na hospodářské a kulturní výstavbě státu, na rozvoji a rozkvětu republiky, na zajišťování socialistického blaha pracujících a na společném úsilí o zachování míru mezi národy.

§ 2.

(1) V krajích jsou místními orgány státní moci krajské národní výbory, v okresech okresní národní výbory, v obcích městské a místní národní výbory, v hlavních městě Praze a v městě Bratislavě ústřední národní výbory, v Praze, Bratislavě a v krajských městech též obvodní národní výbory.

(2) Městské národní výbory se zřizují v sídlech krajských národních výborů a jsou postaveny na roveň okresním národním výborům. Vláda může určit, že městský národní výbor řídí přímo činnost místních národních výborů v některých okolních obcích.

(3) V městech, v nichž je městský národní výbor, může krajský národní výbor vytvořit městské obvody, ve kterých působí obvodní národní výbory.

(4) Rozhodnutím krajského národního výboru může být zřízen jeden místní národní výbor i pro několik obcí. Před rozhodnutím musí krajský národní výbor zjistit stanovisko zúčastněných obcí.

§ 3.

(1) Národní výbory jsou voleny pracujícím lidem. Lid vysílá do národních výborů své nej-

lepší představitele, kteří jsou hodni toho, aby se stali zástupci lidu, a kteří dávají záruku, že budou své úkoly řádně plnit.

(2) Do krajských národních výborů se volí 1 člen na 7.000 obyvatel, při čemž v krajích s počtem obyvatel do 350.000 se volí 50 členů.

(3) Do okresních národních výborů se volí na každých 1.000 obyvatel 1 člen; v okresech do 35.000 obyvatel se volí 35 členů a v okresech nad 60.000 obyvatel se volí 60 členů.

(4) Do městských národních výborů se volí 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 500 obyvatel podle velikosti města; v městech nad 150.000 obyvatel se volí 300 členů. Do obvodních národních výborů se volí na každých 100 obyvatel 1 člen; v obvodech do 900 obyvatel se volí 9 členů a v obvodech nad 6.000 obyvatel se volí 60 členů.

(5) Do místních národních výborů se volí 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce; v obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů.

(6) Do ústředního národního výboru hlavního města Prahy se volí na každých 2.000 obyvatel 1 člen. Do obvodních národních výborů v hlavním městě Praze se volí na každých 500 obyvatel 1 člen; v obvodech do 17.500 obyvatel se volí 35 členů a v obvodech nad 75.000 obyvatel se volí 150 členů.

(7) Do ústředního národního výboru města Bratislavy se volí na každých 800 obyvatel 1 člen. Do obvodních národních výborů v Bratislavě se volí na každých 500 obyvatel 1 člen; v obvodech do 17.500 obyvatel se volí 35 členů a v obvodech nad 75.000 obyvatel se volí 150 členů.

(8) Podrobnější určení počtu členů národních výborů a způsob provedení voleb stanoví zákon o volbách do národních výborů.

Oddíl 2.

Územní správní jednotky.

§ 4.

(1) Území Československé republiky se dělí na kraje, kraje se dělí na okresy a okresy se dělí na obce. Dosavadní uspořádání územních obvodů se tímto zákonem nemění.

(2) K vytvoření nebo ke zrušení kraje nebo k podstatné změně jeho území nebo ke změně sídla krajského národního výboru je třeba zákona; jiné změny v území krajů může provádět vláda. Vládním nařízením lze vytvářet či rušit okresy nebo podstatně měnit jejich území a měnit sídla okresních národních výborů. Jiné změny v území okresů provádějí krajské

národní výbory. Krajské národní výbory také vytvářejí a ruší obce a mění jejich hranice; před rozhodnutím musí krajský národní výbor zjistit stanovisko zúčastněných obcí.

(3) Ustanovení o změnách území okresů platí obdobně pro města, ve kterých je městský národní výbor.

Oddíl 3.

Hlavní město Praha.

§ 5.

(1) Ústřední národní výbor hlavního města Prahy je postaven na roveň krajskému národnímu výboru a je podřízen vládě. V městských obvodech pražských působí obvodní národní výbory, postavené na roveň okresnímu národnímu výboru.

(2) Území hlavního města Prahy tvoří samostatnou územní jednotku.

(3) K podstatné změně území hlavního města Prahy je třeba zákona; jiné změny v území hlavního města Prahy provádí vláda.

(4) Vládním nařízením lze vytvářet, rušit nebo podstatně měnit pražské městské obvody; jiné změny provádí ústřední národní výbor, který před rozhodnutím musí zjistit stanovisko zúčastněných obvodních národních výborů.

Oddíl 4.

Město Bratislava a území Vysokých Tater.

§ 6.

(1) Ústřední národní výbor města Bratislavy je postaven na roveň krajskému národnímu výboru a je podřízen sboru pověřenců. V městských obvodech bratislavských působí obvodní národní výbory, postavené na roveň okresnímu národnímu výboru.

(2) Území města Bratislavy tvoří samostatnou územní jednotku.

(3) K podstatné změně území města Bratislavy je třeba zákona Slovenské národní rady; jiné změny v území města Bratislavy provádí sbor pověřenců.

(4) Nařízením sboru pověřenců lze vytvářet, rušit nebo podstatně měnit bratislavské městské obvody; jiné změny provádí ústřední národní výbor, který před rozhodnutím musí zjistit stanovisko zúčastněných obvodních národních výborů.

§ 7.

Pro území Vysokých Tater se vzhledem k jeho lázeňskému významu zřizuje městský

národní výbor, který je bezprostředně řízen sborem pověřenců. Působnost a organizaci městského národního výboru ve Vysokých Tatrách a jeho území stanoví zákon Slovenské národní rady.

Oddíl 5.

Spojení s lidem.

§ 8.

(1) Každý občan má právo obrátit se s podněty a stížnostmi na národní výbor nebo na jeho člena anebo na radu národního výboru a musí obdržet v přiměřené lhůtě zprávu o vyřízení.

(2) Národní výbory pracují v nejužším spojení s pracujícími svého obvodu. Národní výbory i jejich členové obrazejí se při řešení významnějších otázek a při provádění svých úkolů přímo k občanům; svolávají veřejné schůze, shromáždění vzorných pracovníků a podobně. Národní výbory se učí ze zkušeností pracujících, využívají a rozvíjejí jejich iniciativu a zapojují je v co největším počtu do práce národních výborů.

(3) Je nezadatelným právem občanů kontrolovat činnost národních výborů a provádět kritiku jejich práce. Národní výbory jsou povinny pozorně si této kritiky všimnout, na každou věcnou kritiku odpovědět a využívat ji pro zlepšení své činnosti.

(4) Národní výbory jsou povinny skládat ze své činnosti účty voličům a podávat jim o ní pravidelné zprávy.

Oddíl 6.

Úkoly a činnost národních výborů.

§ 9.

(1) Základním úkolem národních výborů je budovat a upevňovat podle směrnic vlády ve městech i na vesnicích socialistický řád a pečovat všestranně o blaho člověka. Národní výbory se starají především o to, aby běžné životní potřeby pracujících byly co nejlépe a co nejplněji uspokojovány. Starají se o zvyšování kulturní úrovně lidu stálým zlepšováním jeho životních podmínek, zejména zlepšováním bydlení a zdravotnických zařízení a podmínek pro školskou výchovu mládeže a zdokonalováním všech zařízení sloužících pracujícímu lidu.

(2) Zajištění tohoto úkolu ukládá národním výborům povinnost, aby — opíraje se o masy pracujících — organizovaly a řídily ve svém

obvodu hospodářskou, kulturní a společenskou výstavbu, zejména

organizují, řídí, plánují a kontrolují hospodářství místního významu, pečují o neustálé zlepšování místní výroby a o zajišťování komunálních služeb ke stále vyšší spokojenosti obyvatelstva,

starají se o využití všech rezerv na svém úseku, zejména nevyužitých výrobních možností a zdrojů surovin, a zajišťují plnou zaměstnanost místního obyvatelstva,

pečují o plánovitou údržbu a výstavbu veřejných zařízení, sloužících obyvatelstvu, o údržbu a výstavbu bytového majetku a o zlepšení služeb zdravotnických zařízení,

jsou dobrými hospodáři, zajišťují iniciativně, především také z místních zdrojů, finanční prostředky k plnění svých úkolů, sestavují rozpočet a bdí nad jeho hospodárným plněním,

starají se o neustálý rozvoj a zvyšování zemědělské výroby, současně hospodářsky a organizačně upevňují jednotná zemědělská družstva a pomáhají jim a poskytují pomoc drobnému a střednímu rolníkovi,

starají se o zásobování obyvatelstva všemi druhy potravinářského a průmyslového zboží, o zlepšování obchodní sítě a o plnění úkolů v oblasti výkupu zemědělských výrobků,

starají se o hospodářský a kulturní rozkvět a vzestup svého území,

zabezpečují příznivé podmínky pro plnění státního plánu národního hospodářství, vychovávají občany k novému poměru k práci a podporují rozvoj socialistického soutěžení,

spolupracují s ústředními a jinými úřady a orgány a podniky, závody a organizacemi a pomáhají jim při plnění jejich úkolů,

pečují o zdraví pracujících a o rozvoj tělesné výchovy a sportu,

podílejí se na ochraně mírové budovatelské práce před vnějším i vnitřním nepřítelem a všestranně přispívají k upevnění obranyschopnosti republiky,

svědomitě zachovávají zákony, nařízení a usnesení vlády a ostatní předpisy a vychovávají občany v duchu úcty k zákonnému pořádku,

chrání socialistické vlastnictví a vedou občany k šetrnému a svědomitému zacházení s národním majetkem.

(3) Národní výbory sledují činnost všech orgánů státní správy a jiných orgánů na svém území, hodnotí, jak plní své úkoly, a usnadňují jim jejich plnění.

§ 10.

(1) Národní výbory se scházejí ke svým zasedáním pravidelně, a to:

ústřední a krajské národní výbory nejméně čtyřikrát do roka,

okresní a městské národní výbory, jakož i obvodní národní výbory v hlavním městě Praze a v Bratislavě nejméně šestkrát do roka,

obvodní a místní národní výbory nejméně jedenkrát za měsíc.

(2) Požádá-li o to alespoň čtvrtina členů národního výboru nebo národní výbor vyššího stupně nebo jeho rada, a pokud jde o ústřední a krajské národní výbory, vláda, musí být svoláno mimořádné zasedání národního výboru.

(3) Zasedání národního výboru svolává jeho předseda na podkladě usnesení rady, která také připravuje jeho zasedání; usnesení rady k svolání zasedání není nutné, jsou-li dány podmínky uvedené v předchozím odstavci. Zasedání národních výborů jsou zásadně veřejná.

(4) Národní výbor se může závazně usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů; k usnesení se vyžaduje většina hlasů přítomných členů.

§ 11.

(1) Zasedání národního výboru je vyhrazeno:

a) volit a odvolávat předsedu, jeho náměstky, tajemníka a ostatní členy rady, ustanovovat a zprošťovat vedoucí odborů a správ rady národního výboru,

b) volit a odvolávat předsedy stálých komisí a jejich ostatní členy,

c) posuzovat a hodnotit, jak jednotliví členové národního výboru vykonávají své funkce a plní své úkoly, a soustavně sledovat činnost svých stálých komisí,

d) schvalovat plán rozvoje hospodářství svého území, rozpočet a účetní výkazy národního výboru,

e) projednávat další opatření, na nichž se podle zvláštních předpisů nebo podle usnesení vyšších orgánů má usnášet národní výbor,

f) vydávat obecně závazná nařízení a schvalovat nařízení, vydaná v nutných a neodkladných případech radou národního výboru.

(2) Národní výbory projednávají na svých zasedáních všechny závazné místní a celo-

státní otázky, zejména usnesení vlády, hodnotí na základě zpráv své rady, svých komisí a svých členů dosažené výsledky, řídí a kontrolují činnost svých výkonných orgánů, svých členů a komisí, jakož i činnost národních výborů nižších stupňů.

§ 12.

Národní výbor nižšího stupně je řízen národním výborem vyššího stupně; ústřední a krajské národní výbory řídí vláda, na Slovensku prostřednictvím sboru pověřenců. Národní výbory jsou za svoji činnost odpovědný orgánům, které je řídí, a usnesení těchto orgánů a orgánů vyšších jsou pro ně závazná. Tyto orgány mají také právo přezkoumávat usnesení a opatření národních výborů, které řídí, a mohou je měnit nebo rušit. Rada národního výboru vyššího stupně má právo pozastavit výkon usnesení národního výboru nižšího stupně až do doby, kdy rozhodne národní výbor vyššího stupně.

§ 13.

(1) Národní výbory mohou vydávat obecně závazná nařízení, pokud je toho třeba k plnění jejich úkolů. Obecně závazná nařízení národních výborů nesmějí být v rozporu se zákony a předpisy, vydanými národními výbory vyšších stupňů nebo vládou, nebo předpisy, vydanými k provedení zákona nebo rozhodnutí vlády ministry, ministerstvy nebo jinými ústředními úřady.

(2) Obecně závazná nařízení národního výboru podepisují předseda a tajemník. Mohou být vyhlášena teprve tehdy, jestliže k nim dá souhlas národní výbor vyššího stupně nebo jeho rada, a pokud jde o nařízení ústředních a krajských národních výborů, vláda.

(3) V nutných a neodkladných případech může se souhlasem vyššího orgánu podle odstavce 2 vydat obecně závazné nařízení i rada národního výboru; takové nařízení pozbude platnosti, neschválí-li je národní výbor v nejbližším zasedání.

(4) Obecně závazná nařízení nabývají účinnosti dnem vyhlášení, leda, že by v nich byla stanovena účinnost na pozdější dobu; pozbyvají platnosti po uplynutí dvou let od počátku účinnosti, pokud v nich není stanovena kratší doba platnosti.

(5) Nařízení, k jejichž vydání byl národní výbor nebo jeho výkonný orgán zmocněn zvláštním zákonem nebo vládním nařízením (§ 90 odst. 3 ústavy), nevyžadují souhlasu podle odstavce 2.

O d d í l 7.

Stálé komise národního výboru.

§ 14.

(1) Každý národní výbor zvolí pro jednotlivé pracovní úseky ze svých členů stálé komise. Svou prací ve stálých komisích se členové národních výborů každodenně zúčastňují plnění úkolů národního výboru. Prostřednictvím stálých komisí zapojuje národní výbor do správy státu široké vrstvy pracujícího lidu a zaměřuje jeho iniciativu k plnění úkolů hospodářské a kulturní výstavby.

(2) Stálé komise jsou národním výborem řízeny a kontrolovány a jsou mu odpovědné; nemají rozhodovací pravomoc a nemohou také přímo zasahovat do činnosti odborů a správních jiných orgánů.

(3) Národní výbor zvolí na svém prvním zasedání předsedu a ostatní členy stálých komisí. Stálá komise může ze svých členů zvolit tajemníka, po případě zástupce předsedy komise.

§ 15.

(1) Stálé komise pomáhají národnímu výboru k úspěšnému plnění jeho národohospodářských plánů, k dalšímu zvyšování hmotné a kulturní úrovně pracujících a k plnění ostatních úkolů národního výboru.

(2) Stálé komise spolupracují na přípravách usnesení národního výboru a jeho rady; prověřují, jak jsou prováděna usnesení národního výboru a jeho rady; spolupracují při provádění usnesení a rozhodnutí národního výboru, jeho výkonných orgánů i ostatních orgánů v obvodu národního výboru; projednávají podněty a stížnosti občanů a podávají o nich národnímu výboru nebo jeho výkonným orgánům zprávy s návrhy na jejich vyřízení a plní úkoly, jimiž je národní výbor pověřil.

(3) Stálé komise sledují při plnění svých úkolů práci odborů a správ rad národních výborů, ostatních orgánů a podniků v obvodu národního výboru a mají právo požadovat od nich zprávy a vysvětlení.

(4) Návrhy vyplývající z činnosti stálých komisí nebo ze stížností občanů předkládají stálé komise národnímu výboru nebo jeho radě. Návrhy, které stálá komise předloží k projednání radě národního výboru, musí rada co nejdříve projednat. Nesouhlasí-li stálá komise s usnesením rady, může věc předložit k projednání národnímu výboru.

§ 16.

Stálé komise vytvářejí široký aktiv ze vzorných pracovníků všech odvětví hospodářského života, vědy a kultury a z ostatních občanů, kteří mohou prospěšně působit na úseku, pro který byla stálá komise zřízena. Aktivisté mají v komisi hlas poradní.

O d d í l 8.

Práva a povinnosti členů národních výborů.

§ 17.

(1) Člen národního výboru je zástupcem voličů svého obvodu v národním výboru. Má právo předkládat národnímu výboru a jeho radě k projednání všechny otázky spadající do jejich působnosti.

(2) Členové národního výboru jsou oprávněni vznášet na členy rady a na vedoucí odborů a správ dotazy související s jejich činností. Tyto dotazy musí být zodpověděny do 15 dnů.

(3) Členové národního výboru mají právo požadovat od orgánů státní správy a jiných orgánů na území národního výboru vysvětlení potřebná pro plnění úkolů národního výboru.

(4) Členové národního výboru, kteří nejsou členy rady národního výboru, mají právo účastnit se s hlasem poradním v radě národního výboru projednávání otázek, které jí předložili.

(5) Všichni občané a všechny organizace pracujících podporují člena národního výboru v jeho činnosti a pomáhají mu při plnění jeho úkolů.

§ 18.

(1) Člen národního výboru je povinen účastnit se zasedání národního výboru a plnit veškeré úkoly uložené mu národním výborem, zejména vykonávat svědomitě funkce v radě a ve stálých komisích, jimiž ho národní výbor pověřil.

(2) Člen národního výboru je povinen být v neustálém styku se svými voliči, pozorně si všímat jejich přání a stížností. Zkušenosti a poznatky z práce mezi voliči je povinen uplatňovat v národním výboru a v jeho komisích. Má vést své voliče k tomu, aby byli uvědoměnými občany lidově demokratického státu a má jim být vzorem v občanském životě i na pracovišti.

(3) Člen národního výboru seznamuje své voliče s usneseními vlády, s úkoly národního výboru a s usneseními, která národní výbor přijal pro jejich splnění. Získává občany pro

nejúčinnější spolupráci na plnění úkolů národního výboru.

(4) Členové národního výboru svou prací, osobním příkladem, zejména péčí o potřeby pracujících, upevňují důvěru svých voličů k lidově demokratickému zřízení. Pořádají pravidelně besedy s voliči, na kterých jim skládají účty ze své činnosti a dávají jim možnost, aby se vyjádřili k jejich práci a k práci celého národního výboru.

§ 19.

(1) Funkce člena národního výboru je čestná. Členům je však zaručeno, že mohou bez újmy na svém pracovním výděлку vykonávat svou funkci a že jim budou nahrazeny výdaje, které jim vzniknou výkonem jejich funkce.

(2) Plnění povinností člena národního výboru nemůže vést ke zkrácení na právech a nárocích, vyplývajících z pracovního poměru.

Oddíl 9.

Výkonné orgány národních výborů.

Rada národního výboru.

§ 20.

(1) Rada národního výboru se skládá z předsedy národního výboru, jeho náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady jsou voleni národním výborem na jeho prvním zasedání.

(2) Národní výbor může svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

§ 21.

(1) Rada zajišťuje a organizuje plnění úkolů národního výboru a provádí jeho usnesení, řídí a kontroluje práci odborů a správ a řídí a kontroluje práci rad národních výborů nižších stupňů a pomáhá jim.

(2) Rada rozhoduje a činí všeobecná opatření i opatření v jednotlivých případech na základě zákonů a jiných právních předpisů a podle směrnic svého národního výboru, národních výborů vyšších stupňů a jejich rad a vlády.

(3) Rada organizuje účast pracujících na plnění úkolů národního výboru, zejména tím, že napomáhá tomu, aby se občané aktivně účastnili plnění úkolů národního výboru.

§ 22.

Ústřední, krajské, okresní a městské národní výbory a obvodní národní výbory v hlav-

ním městě Praze a v Bratislavě zřizují plánovací komise jako objektivní orgány svých rad. Rozhodnutím krajského národního výboru mohou být plánovací komise podle potřeby zřízeny i u místních národních výborů ve velkých obcích.

§ 23.

(1) Předseda národního výboru řídí zasedání národního výboru, zastupuje národní výbor, pokud podle usnesení rady není zastupováním pověřen jiný člen rady, podpisuje spolu s tajemníkem nařízení a jiná rozhodnutí národního výboru a listiny o závazcích vůči třetím osobám. Zajišťuje řádnou činnost rady, zejména svolává a řídí její schůze a zabezpečuje plnění jejích usnesení, pokud tím nebyl pověřen jiný orgán.

(2) Náměstkové zastupují předsedu a pomáhají mu při výkonu jeho funkce. Předsedové ústředních národních výborů a předsedové krajských národních výborů mají po třech náměstcích. Předsedové okresních, městských národních výborů a obvodních národních výborů v hlavním městě Praze a v Bratislavě mají po dvou náměstcích. Předsedové místních národních výborů v obcích nad 2.000 obyvatel a předsedové obvodních národních výborů v městských obvodech nad 2.000 obyvatel mají po jednom náměstku. V ostatních obcích a obvodech předsedové národních výborů nemají náměstky a jsou zastupováni podle potřeby členem rady, kterého k tomu rada předem určí.

§ 24.

(1) Rada ústředního národního výboru má 17 členů. Rada obvodních národních výborů v hlavním městě Praze a v Bratislavě má 11 členů.

(2) Rada krajského národního výboru má 13 členů.

(3) Rada okresního národního výboru má 11 členů.

(4) Rada městského národního výboru ve městech přes 100.000 obyvatel má 15 členů. Ve městech od 50.000 do 100.000 obyvatel má rada městského národního výboru 13 členů. Ve městech s menším počtem obyvatel má rada městského národního výboru 9 členů.

(5) V obcích a městských obvodech s počtem obyvatel nad 20.000 má rada místního (obvodního) národního výboru 9 členů a v obcích a městských obvodech od 2.000 do 20.000

obyvatel 7 členů. V obcích do 2.000 obyvatel avšak s více než 1.000 obyvatel má rada místního národního výboru 5 členů, v obcích do 1.000 obyvatel 3 členy.

(6) Se souhlasem rady národního výboru vyššího stupně může být počet členů rady podle skutečné potřeby zvýšen nebo snížen. Ke zvýšení nebo snížení počtu členů rady ústředních a krajských národních výborů je třeba souhlasu vlády. Se souhlasem vlády může být také podle skutečné potřeby zvýšen nebo snížen počet náměstků předsedy národního výboru.

§ 25.

Rada je podřízena jednak svému národnímu výboru, jednak radě národního výboru vyššího stupně a vládě. Rada krajského (ústředního) národního výboru je podřízena svému národnímu výboru a vládě. Vyšší orgány mají právo přezkoumávat usnesení a opatření rad, které jsou jim podřízeny, a mohou je měnit nebo rušit.

§ 26.

(1) Rada rozhoduje vždy ve sboru, schází se ke schůzím podle potřeby, nejméně však jednou za 14 dnů. Může se závazně usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů a usnáší se většinou hlasů přítomných.

(2) Běžné záležitosti rady vyřizuje předseda národního výboru spolu se svými náměstky a tajemníkem.

§ 27.

Funkce členů rady je čestná. Nároky předsedů, jejich náměstků a tajemníků, které jim vzniknou, nemohou-li pro výkon funkce vykonávat svoje pravidelné zaměstnání, upraví vláda.

Odbory a správy rad národních výborů.

§ 28.

(1) Národní výbory vytvářejí z politicky a odborně kvalifikovaných zaměstnanců odbory a správy rad národních výborů.

(2) U rad národních výborů menších obcí se odbory a správy nezřizují. Práce, které jinak vykonávají odbory a správy, vykonávají u těchto národních výborů zaměstnanci národního výboru, členové jeho rady, členové národního výboru a dobrovolní pracovníci z řad občanů.

§ 29.

(1) V čele odborů a správ jsou vedoucí, kteří řídí jejich práci a jimž také náleží pravomoc rozhodovat a činit opatření. Jsou ze své činnosti osobně odpovědní jednak radě, jednak vedoucímu obdobného odboru nebo správy rady národního výboru vyššího stupně a příslušnému ústřednímu úřadu, jimž jsou také podřízeni.

(2) Vedoucí odborů a správ ustanovuje a zprošťuje národní výbor na návrh rady podaný se souhlasem vedoucího příslušného vyššího odboru nebo správy, u odborů a správ rad ústředních a krajských národních výborů se souhlasem příslušného ústředního úřadu. Na místa vedoucích odborů a správ jsou ustanovováni politicky a odborně kvalifikovaní pracovníci.

§ 30.

Orgány nadřízené odborům a správám mají právo přezkoumávat jejich rozhodnutí a opatření a nesprávná rozhodnutí a opatření rušit nebo měnit.

Správy zřizované ústředními úřady.

§ 31.

Ústřední úřady mohou se souhlasem vlády zřizovat při národních výborech sobě podřízené správy a ustanovovat a zprošťovat s vědomím rady národního výboru jejich vedoucí.

Oddíl 10.

Základní pravidla pracovního postupu.

§ 32.

Národní výbory a jejich výkonné orgány počínají si při své činnosti tak, aby jejich pracovní postup byl v souladu s potřebami a zájmy pracujícího lidu, se zákony a ostatními předpisy a posiloval důvěru občanů v lidově demokratický státní aparát. Řídí se proto těmito základními pravidly:

a) národní výbory vyššího stupně a jejich výkonné orgány nenahrazují národní výbor nižšího stupně nebo jeho výkonný orgán tam, kde věc může účelně a hospodárně provést národní výbor nižšího stupně nebo jeho výkonný orgán;

b) národní výbory a jejich výkonné orgány pracují podle plánu, jehož plnění je pravidelně kontrolováno;

c) národní výbory a jejich výkonné orgány se svědomitě a odpovědně zabývají i záležitostmi každého jednotlivého občana a přísně stíhají byrokratický, ledabylý a povýšenecký postup při jejich vyřizování;

d) národní výbory a jejich výkonné orgány dbají toho, aby občan byl činným účastníkem při vydávání opatření, která se ho týkají, aby tato opatření byla řádně odůvodněna a aby občan byl především přesvědčován o jejich správnosti a tak vychováván k uvědomělému a dobrovolnému plnění svých povinností v zájmu celku;

e) národní výbory a jejich výkonné orgány pečují o to, aby jejich opatření vycházela ze spolehlivě zjištěného stavu věci;

f) občanům musí být dána příležitost, aby mohli účinně uplatnit svoje stanovisko a obhájit svoje oprávněné zájmy;

g) národní výbory a jejich výkonné orgány volí při vyřizování každé věci takový způsob práce, aby účelu jejich činnosti bylo dosaženo co nejrychleji, nejjednodušeji a nejehospodárněji a bez zbytečného zatěžování občanů.

Oddíl 11.

Přechodná a závěrečná ustanovení.

§ 33.

(1) Předpisy potřebné k provedení tohoto zákona vydá vláda nařízeními, v nichž může úpravu podrobností ponechat vyhláše příslušného ústředního úřadu.

(2) Způsobem určeným v odstavci 1 bude zejména určen rozsah nároků členů národního výboru a rozsah povinností jejich zaměstnavatelů, jak vyplývají z § 19, a budou stanoveny zásady pro vytváření, organizaci a práci odborů a správ.

(3) Tímto způsobem budou také vydány předpisy o řízení ve věcech správních a o zajištění jeho průběhu a výsledků, jakož i o výkonu rozhodnutí soudní exekucí; při tom mohou být v případech, kde je to odůvodněno zvláštní povahou věci, stanoveny výjimky a odchylky.

(4) Pokud nebudou vydány předpisy tímto zákonem předpokládané, postupuje se podle dosavadních předpisů.

(5) Vláda, po případě orgány jí pověřené, učiní opatření potřebná k nerušenému přechodu na novou organizaci národních výborů a jejich výkonných orgánů.

§ 34.

Zrušují se předpisy, které upravují organizaci a jednání národních výborů a poměry členů národních výborů a jejich složek.

§ 35.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 17. května 1954.

(2) Opatření učiněná k provedení tohoto zákona před počátkem jeho účinnosti považují se za učiněná podle něho.

(3) Tento zákon provedou všichni členové vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Málek v. r.

gen. arm. Dr. Čepička v. r. Maurer v. r.

Kopecký v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Uher v. r.

Dr. Neuman v. r.

Barák v. r.

Nosek v. r.

Beran v. r.

Plojhar v. r.

David v. r.

Poláček v. r.

Dvořák v. r.

Pospíšil v. r.

Šuriš v. r.

Ing. Púčik v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Reitmajer v. r.

Jonáš v. r.

Smida v. r.

Krajčír v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Krosnář v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Štoll v. r.

14.

Zákon

ze dne 3. března 1954

o volbách do národních výborů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.**Volební soustava.****§ 1.****Základní ustanovení.**

(1) Pracující lid vysílá do národních výborů své nejlepší představitele, kteří jsou hodni toho, aby se stali jeho zástupci, a kteří dávají záruku, že budou své úkoly řádně plnit.

(2) Volby do národních výborů se konají na základě obecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.

Obecné volební právo.**§ 2.**

(1) Právo volit do národních výborů mají všichni občané Československé republiky, kteří v den volby dosáhli věku 18 let, bez ohledu na národní příslušnost, pohlaví, náboženské vyznání, zaměstnání, dobu pobytu, sociální původ, majetkové poměry a dřívější činnost.

(2) Právo volit nemají však osoby, které byly pravomocně odsouzeny ke ztrátě čestných práv občanských, a to po dobu, po kterou ztráta těchto práv trvá, a osoby, které byly pravomocně zbaveny zcela nebo zčásti svéprávnosti pro duševní poruchu.

§ 3.

Do národního výboru může být zvolen každý občan Československé republiky, který má právo volit a v den volby dosáhl věku 21 let.

§ 4.

Příslušníci ozbrojených sborů mají stejné právo volit a být voleni jako všichni občané.

Část II.**Seznamy voličů.****§ 5.****Zápis do seznamu voličů.**

(1) Všichni občané Československé republiky, kteří mají právo volit, zapisují se do seznamu voličů podle místa svého bydliště.

(2) Občané, kteří po sestavení seznamu voličů nabudou nebo pozbudou práva volit, zapisí se dodatečně do seznamu voličů nebo se z něho dodatečně vyškrtnou.

(3) Každý volič může být zapsán jen v jednom seznamu voličů.

§ 6.**Sestavení seznamů voličů.**

(1) Seznamy voličů sestavuje rada místního národního výboru podle volebních okrsků.

(2) Seznamy voličů z řad příslušníků ozbrojených sborů, kteří jsou hromadně ubytováni, sestavuje jejich velitel.

(3) Seznamy voličů jsou společné pro volby do národních výborů všech stupňů.

§ 7.**Vyložení seznamů voličů.**

(1) Nejpozději 30 dnů přede dnem volby vyloží rada místního národního výboru seznamy voličů, aby občané do nich mohli v úředních místnostech nahlédnout. O vyložení seznamů voličů vyrozumí rada místního národního výboru občany způsobem v místě obvyklým.

(2) V obcích, v nichž je více než 5.000 osob zapsaných do seznamů voličů, zařídí rada místního národního výboru, aby byl v každém domě vyvěšen seznam voličů, kteří v domě bydlí.

§ 8.**Námitkové řízení.**

(1) Každý občan může ústně nebo písemně upozornit radu místního národního výboru na chyby a nesprávnosti v seznamu voličů a navrhnout opravu. Rada je povinna o upozornění rozhodnout do 3 dnů a buď provést příslušnou opravu v seznamu voličů nebo písemně stěžovateli sdělit, z jakých důvodů opravu nelze provést.

(2) Bude-li návrh zamítnut, může jej občan předložit lidovému soudu příslušnému podle volebního okrsku. Soud včas rozhodne po ústním jednání usnesením. Toto rozhodnutí je konečné. Jinak platí přiměřeně obecná ustanovení občanského soudního řádu. Podle rozhodnutí soudu provede rada místního národního výboru opravu v seznamu voličů. Řízení před soudem nepodléhá soudnímu poplatku.

§ 9.**Voličský průkaz.**

Voličům, kteří v době od vyložení seznamů voličů do dne volby se přestěhují, jakož i vo-

ličům, kteří z vážných důvodů nebudou moci volit ve volebním okrsku, v jehož seznamu voličů jsou zapsáni, vydá rada místního národního výboru na jejich žádost voličský průkaz, který je opravňuje volit v jiném volebním okrsku.

Část III.

Volební obvody a volební komise.

Oddíl 1.

Všeobecná ustanovení.

§ 10.

Volební obvody.

(1) Volby do národních výborů se konají podle volebních obvodů.

(2) Ve volebním obvodu se volí jeden člen národního výboru. Obec s počtem obyvatel do 400 tvoří jeden volební obvod, v němž se volí všichni členové místního národního výboru.

(3) Náhradníci se nevolí.

§ 11.

Volební komise.

(1) Volby

do ústředních národních výborů řídí městské volební komise,

do krajských národních výborů krajské volební komise,

do okresních národních výborů okresní volební komise,

do městských národních výborů městské volební komise,

do obvodních národních výborů místní volební komise,

do místních národních výborů místní volební komise.

(2) Volby v jednotlivých volebních obvodech řídí obvodní volební komise.

(3) Hlasování v jednotlivých volebních okrscích řídí okrskové volební komise.

Oddíl 2.

Volební obvody a volební komise pro volby do národních výborů v hlavním městě Praze.

a) *Volební obvody a volební komise pro volby do ústředního národního výboru hlavního města Prahy.*

§ 12.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do ústředního národního výboru stanoví rada ústředního národního výboru.

(2) Pro volby do ústředního národního výboru se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 2.000 obyvatel připadl jeden volební obvod.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada ústředního národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 13.

Městská volební komise.

(1) V hlavním městě Praze zřídí rada ústředního národního výboru se schválením vlády nejpozději 55 dnů přede dnem volby městskou volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a z 8 až 10 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 14.

Úkoly městské volební komise.

Městská volební komise

a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do ústředního národního výboru;

b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do ústředního národního výboru,

c) prověřuje, zda kandidáti do ústředního národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;

d) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do ústředního národního výboru;

e) registruje zvolené členy ústředního národního výboru;

f) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi ústředního národního výboru.

§ 15.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do ústředního národního výboru zřídí rada ústředního národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 4 až 6 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 16.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do ústředního národního výboru

- a) registruje kandidáty do ústředního národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;
- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do ústředního národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) předkládá městské volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě ústředního národního výboru.

b) Volební obvody a volební komise pro volby do obvodních národních výborů v hlavním městě Praze.

§ 17.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do obvodních národních výborů stanoví rada obvodního národního výboru.

(2) Pro volby do jednotlivých obvodních národních výborů se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 500 obyvatel připadl jeden volební obvod; vytvoří se však nejméně 35 a nejvýše 150 volebních obvodů.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada obvodního národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 18.

Místní volební komise.

(1) V každém městském obvodu zřídí rada obvodního národního výboru se schválením rady ústředního národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby místní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a z 6 až 10 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 19.

Úkoly místní volební komise.

Místní volební komise

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do obvodního národního výboru;

- b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do obvodního národního výboru;
- c) dozírá na včasné sestavení seznamů voličů a na jejich uvedení v obecnou známost;
- d) dozírá na včasné stanovení volebních okrsků radami národních výborů;
- e) prověřuje, zda kandidáti do obvodního národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;
- f) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do obvodního národního výboru;
- g) registruje zvolené členy obvodního národního výboru;
- h) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi obvodního národního výboru.

§ 20.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do obvodního národního výboru zřídí rada obvodního národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 2 až 4 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 21.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do obvodního národního výboru

- a) registruje kandidáty do obvodního národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;
- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do obvodního národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) předkládá místní volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě obvodního národního výboru.

Oddíl 3.

Volební obvody a volební komise pro volby do národních výborů v městě Bratislavě.

- a) *Volební obvody a volební komise pro volby do ústředního národního výboru města Bratislavy.*

§ 22.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do ústředního národního výboru stanoví rada ústředního národního výboru.

(2) Pro volby do ústředního národního výboru se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 800 obyvatel připadl jeden volební obvod.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada ústředního národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 23.

Městská volební komise.

(1) V Bratislavě zřídí rada ústředního národního výboru se schválením sboru pověřenců nejpozději 55 dnů přede dnem volby městskou volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a z 8 až 10 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 24.

Úkoly městské volební komise.**Městská volební komise**

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do ústředního národního výboru;
- b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do ústředního národního výboru;
- c) prověřuje, zda kandidáti do ústředního národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;
- d) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do ústředního národního výboru;
- e) registruje zvolené členy ústředního národního výboru;
- f) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi ústředního národního výboru.

§ 25.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do ústředního národního výboru zřídí rada ústředního národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 4 až 6 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 26.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do ústředního národního výboru

- a) registruje kandidáty do ústředního národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;
- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do ústředního národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) předkládá městské volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě ústředního národního výboru.

- b) *Volební obvody a volební komise pro volby do obvodních národních výborů v Bratislavě.*

§ 27.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do obvodních národních výborů stanoví rada obvodního (ústředního) národního výboru.

(2) Pro volby do jednotlivých obvodních národních výborů se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 500 obyvatel připadl jeden volební obvod; vytvoří se však nejméně 35 a nejvýše 150 volebních obvodů.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada obvodního (ústředního) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 28.

Místní volební komise.

(1) V každém městském obvodu zřídí rada obvodního (ústředního) národního výboru se

schválením rady ústředního (krajského) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby místní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a z 6 až 10 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 29.

Úkoly místní volební komise.

Místní volební komise

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do obvodního národního výboru;
- b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do obvodního národního výboru;
- c) dozírá na včasné sestavení seznamů voličů a na jejich uvedení v obecnou známost;
- d) dozírá na včasné stanovení volebních okrsků radami národních výborů;
- e) prověřuje, zda kandidáti do obvodního národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;
- f) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do obvodního národního výboru;
- g) registruje zvolené členy obvodního národního výboru;
- h) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi obvodního národního výboru.

§ 30.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do obvodního národního výboru zřídí rada obvodního (ústředního) národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 2 až 4 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 31.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do obvodního národního výboru

- a) registruje kandidáty do obvodního národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;

b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do obvodního národního výboru;

c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;

d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;

e) předkládá místní volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;

f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;

g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě obvodního národního výboru.

Oddíl 4.

Volební obvody a volební komise pro volby do krajských národních výborů.

§ 32.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do krajských národních výborů stanoví rada krajského národního výboru.

(2) Pro volby do krajských národních výborů se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 7.000 obyvatel připadl jeden volební obvod, nejméně však 50 volebních obvodů.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada krajského národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 33.

Krajská volební komise.

(1) V každém kraji zřídí rada krajského národního výboru se schválením vlády nejpozději 55 dnů přede dnem volby krajskou volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a z 8 až 10 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 34.

Úkoly krajské volební komise.

Krajská volební komise

a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do krajského národního výboru;

b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do krajského národního výboru;

c) prověřuje, zda kandidáti do krajského národního výboru kandidují do tohoto národního výboru;

ního výboru jen v jednom volebním obvodu;

- d) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do krajského národního výboru;
- e) registruje zvolené členy krajského národního výboru;
- f) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi krajského národního výboru.

§ 35.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do krajského národního výboru zřídí rada krajského národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 4 až 6 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 36.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do krajského národního výboru

- a) registruje kandidáty do krajského národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;
- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do krajského národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) předkládá krajské volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě krajského národního výboru.

Oddíl 5.

Volební obvody a volební komise pro volby do okresních národních výborů.

§ 37.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do okresních národních výborů stanoví rada okresního národního výboru.

(2) Pro volby do okresních národních výborů se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 1.000 obyvatel připadl jeden volební obvod; vytvoří se však nejméně 35 a nejvýše 60 volebních obvodů.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada okresního národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 38.

Okresní volební komise.

(1) V každém okrese zřídí rada okresního národního výboru se schválením rady krajského národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby okresní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 4 až 6 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 39.

Úkoly okresní volební komise.

Okresní volební komise

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do okresního národního výboru;
- b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do okresního národního výboru;
- c) dozírá na včasné sestavení seznamů voličů a na jejich uvedení v obecnou známost;
- d) dozírá na včasné stanovení volebních okrsků radami národních výborů;
- e) prověřuje, zda kandidáti do okresního národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;
- f) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do okresního národního výboru;
- g) registruje zvolené členy okresního národního výboru;
- h) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi okresního národního výboru.

§ 40.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do okresního národního výboru zřídí rada okresního národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 2 až 4 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 41.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do okresního národního výboru

- a) registruje kandidáty do okresního národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;
- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do okresního národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) předkládá okresní volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě okresního národního výboru.

Oddíl 6.

Volební obvody a volební komise pro volby do městských národních výborů.

§ 42.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do městských národních výborů stanoví rada městského (ústředního, jednotného) národního výboru.

(2) Pro volby do městských národních výborů se vytvoří v městech

- a) do 30.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 100 obyvatel připadl jeden volební obvod, nejvýše však 100 volebních obvodů;
- b) od 30.000 do 80.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 300 obyvatel připadl jeden volební obvod, nejvýše však 200 volebních obvodů;
- c) od 80.000 do 125.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 400 obyvatel připadl jeden volební obvod, nejvýše však 250 volebních obvodů;
- d) nad 125.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 500 obyvatel připadl jeden volební obvod, nejvýše však 300 volebních obvodů.

(3) Seznamy volebních obvodů uveřejní rada městského (ústředního, jednotného) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 43.

Městská volební komise.

(1) V každém městě, v němž se volí městský národní výbor, zřídí rada městského (ústředního, jednotného) národního výboru se schvá-

lením rady krajského národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby městskou volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a z 6 až 10 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 44.

Úkoly městské volební komise.

Městská volební komise

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do městského národního výboru;
- b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do městského národního výboru;
- c) dozírá na včasné sestavení seznamů voličů a na jejich uvedení v obecnou známost;
- d) dozírá na včasné stanovení volebních okrsků radami národních výborů;
- e) prověřuje, zda kandidáti do městského národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;
- f) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do městského národního výboru;
- g) registruje zvolené členy městského národního výboru;
- h) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi městského národního výboru.

§ 45.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do městského národního výboru zřídí rada městského (ústředního, jednotného) národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 2 až 4 dalších členů.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 46.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do městského národního výboru

- a) registruje kandidáty do městského národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;

- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do městského národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) předkládá městské volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě městského národního výboru.

Oddíl 7.

Volební obvody a volební komise pro volby do místních národních výborů a do obvodních národních výborů jinde než v hlavním městě Praze a v městě Bratislavě.

§ 47.

Volební obvody.

(1) Volební obvody pro volby do místních národních výborů stanoví rada místního (jednotného) národního výboru a volební obvody pro volby do obvodních národních výborů stanoví rada obvodního (jednotného, ústředního) národního výboru.

(2) Pro volby do místních národních výborů se vytvoří v obcích

- a) do 400 obyvatel jeden volební obvod, v němž se volí 9 členů místního národního výboru;
- b) od 400 do 6.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 100 obyvatel připadl jeden volební obvod; vytvoří se však nejméně 9 a nejvýše 40 volebních obvodů;
- c) od 6.000 do 20.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 150 obyvatel připadl jeden volební obvod, nejvýše však 100 volebních obvodů;
- d) nad 20.000 obyvatel tolik volebních obvodů, aby na každých 200 obyvatel připadl jeden volební obvod.

(3) Pro volby do obvodních národních výborů se vytvoří tolik volebních obvodů, aby na každých 100 obyvatel připadl jeden volební obvod; vytvoří se však nejméně 9 a nejvýše 60 volebních obvodů.

(4) Seznamy volebních obvodů pro volby do místních národních výborů uveřejní rada místního (jednotného) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby. Seznamy voleb-

ních obvodů pro volby do obvodních národních výborů uveřejní rada obvodního (jednotného, ústředního) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 48.

Místní volební komise.

(1) V každé obci, v níž se volí místní národní výbor, zřídí rada místního (jednotného) národního výboru se schválením rady okresního (krajského) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby místní volební komisi. Volí-li se jeden místní národní výbor pro několik obcí, učiní toto opatření rada místního národního výboru obce, v níž bude jeho sídlo.

(2) V každém městském obvodu, v němž se volí obvodní národní výbor, zřídí rada obvodního (jednotného, ústředního) národního výboru se schválením rady městského (krajského) národního výboru nejpozději 55 dnů přede dnem volby místní volební komisi.

(3) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 2 až 4 dalších členů.

(4) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 49.

Úkoly místní volební komise.**Místní volební komise**

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do místního (obvodního) národního výboru;
- b) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do místního (obvodního) národního výboru;
- c) prověřuje, zda kandidáti do místního (obvodního) národního výboru kandidují do tohoto národního výboru jen v jednom volebním obvodu;
- d) zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do místního (obvodního) národního výboru;
- e) registruje zvolené členy místního (obvodního) národního výboru;
- f) odevzdá spisy o volbách mandátové komisi místního (obvodního) národního výboru.

§ 50.

Obvodní volební komise.

(1) Pro každý volební obvod pro volby do místního národního výboru zřídí rada místního

(jednotného) národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi. Pro každý volební obvod pro volby do obvodního národního výboru zřídí rada obvodního (jednotného, ústředního) národního výboru nejpozději 50 dnů přede dnem volby obvodní volební komisi.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a dalšího člena.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 51.

Úkoly obvodní volební komise.

Obvodní volební komise pro volby do místního (obvodního) národního výboru

- a) registruje kandidáty do místního (obvodního) národního výboru podle ustanovení tohoto zákona;
- b) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby do místního (obvodního) národního výboru;
- c) dozírá na průběh voleb ve volebním obvodu;
- d) zjišťuje výsledky voleb ve volebním obvodu;
- e) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení;
- f) předkládá místní volební komisi zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu;
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování radě místního (obvodního) národního výboru.

Oddíl 8.

Volební okrsky a okrskové volební komise.

§ 52.

Volební okrsky.

(1) Pro přijímání hlasovacích lístků a pro sčítání hlasů rozdělí se území každé obce na volební okrsky, které jsou společné pro volby do národních výborů všech stupňů.

(2) Volební okrsky a volební místnosti pro každý okrsek stanoví rada místního národního výboru nejpozději 45 dnů přede dnem volby.

(3) Volební okrsek se utvoří zpravidla tak, aby zahrnoval asi 1.000 voličů. Pro vzdálené osady nebo části obce lze vytvořit samostatné volební okrsky, je-li v nich alespoň 50 voličů.

(4) Zvláštní volební okrsky mohou být vytvořeny v nemocnicích, porodnicích, v sanato-

riích, v ústavech pro přestárlé, v podobných ústavech a zařízeních nebo v jejich částech, avšak jen tehdy, je-li tam alespoň 50 voličů.

(5) Útvary ozbrojených sborů tvoří zvláštní volební okrsky, mají-li alespoň 50 voličů.

§ 53.

Okrsková volební komise.

(1) Pro každý volební okrsek utvoří rada místního národního výboru nejpozději 40 dnů přede dnem volby okrskovou volební komisi, která je společná pro volby do národních výborů všech stupňů.

(2) Komise se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a ze 3 až 7 dalších členů. Ve volebních okrscích, které mají méně než 300 voličů, má okrsková volební komise vedle předsedy a tajemníka jen 1 až 3 další členy.

(3) Komise se utvoří ze zástupců organizací pracujících, které navrhne Národní fronta.

§ 54.

Úkoly okrskové volební komise.

Okrsková volební komise

- a) dozírá na správné odevzdávání hlasovacích lístků a bdí nad zachováním pořádku ve volební místnosti;
- b) sčítá hlasy odevzdané pro každého kandidáta;
- c) sepiše o průběhu volby a sčítání hlasů dvojmo zápis, jehož jedno vyhotovení předloží neprodleně příslušné obvodní volební komisi;
- d) odevzdá spisy o volbách k uschování radě okresního národního výboru.

Část IV.

Kandidáti.

§ 55.

Navrhování kandidátů.

(1) Kandidáti pro volbu do národních výborů jsou kandidáty Národní fronty jakožto svazku dělníků, rolníků a pracujících inteligence. Národní fronta — bojový blok Komunistické strany Československa, Revolučního odborového hnutí, Československého svazu mládeže, Československé strany socialistické, Československé strany lidové, Strany slovenskej obrody, Strany slobody a ostatních organizací pracujícího lidu — navrhuje za kandidáty nejlepší dělníky, členy jednotných zemědělských družstev, drobné a střední rolníky a příslušníky pracující inteligence.

(2) Shromáždění dělníků, rolníků a ostatních pracujících na závodech, úřadech a vesnicích a shromáždění vojáků a příslušníků ostatních ozbrojených sborů předkládají návrhy na kandidáty Národní frontě.

(3) Kandidáti jsou navrhováni pro jednotlivé volební obvody. Pro každý volební obvod může být navržen jeden nebo více kandidátů. Pro volby do místního národního výboru v obci, která tvoří jeden volební obvod, může být navrženo 9 nebo více kandidátů.

Registrace kandidátů.

§ 56.

(1) Kandidáty pro volby do národních výborů přihlašuje k registraci u obvodních volebních komisí Národní fronta, a to nejpozději 30 dnů přede dnem volby.

(2) Kandidáti jsou přihlašováni k registraci podle volebních obvodů. Nikdo však nemůže být pro volbu do téhož národního výboru kandidován ve více než jednom volebním obvodu.

(3) K přihlášce se připojí prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou, po případě též zpráva o schůzi organizace nebo shromáždění pracujících, kde byl kandidát navržen.

§ 57.

(1) Obvodní volební komise je povinna zaregistrovat všechny řádně navržené kandidáty.

(2) Proti odmítnutí registrace kandidáta lze podat stížnost do dvou dnů volební komisi pro volbu národního výboru, do něhož je občan kandidován. Její rozhodnutí je konečné.

§ 58.

Vyhlášení kandidatury.

Obvodní volební komise uveřejní jména, příjmení, věk a zaměstnání všech zaregistrovaných kandidátů, a to nejpozději 25 dnů přede dnem volby při volbách do krajských a okresních národních výborů a nejpozději 15 dnů přede dnem volby při volbách do ostatních národních výborů.

§ 59.

Hlasovací lístky.

(1) Všichni zaregistrovaní kandidáti musí být uvedeni na hlasovacích lístcích.

(2) Hlasovací lístky musí mít stanovenou formu a musí být rozmnoženy v potřebném množství.

§ 60.

Členství kandidátů ve volebních komisích.

Kandidáti nemohou být členy obvodních ani okrskových volebních komisí volebního obvodu, kde jsou navrhováni za členy národního výboru.

§ 61.

Volební agitace.

Každá organizace pracujících a každý občan Československé republiky má právo svobodně agitovat pro zaregistrovaného kandidáta v tisku, na schůzích a jiným způsobem.

Část V.

Volby.

Oddíl 1.

Vyhlášení voleb.

§ 62.

Den voleb.

(1) Den voleb do národních výborů stanoví vláda republiky Československé nejpozději 60 dnů předem.

(2) Volby do národních výborů všech stupňů se konají téhož dne na území celého státu. Volby se konají v den pracovního klidu.

(3) Volby se konají v určený den od 7. hodiny ranní do 18. hodiny odpolední, ve městech od 7. hodiny ranní do 22. hodiny večerní.

§ 63.

Informování voličů.

(1) Okrsková volební komise informuje voliče v posledních 15 dnech přede dnem volby soustavně vyhláškami nebo jiným způsobem o době a místě voleb.

(2) V obcích, v nichž je více než 1.000 zapísaných voličů, zajistí okrsková volební komise, aby pro každého voliče byl vyhotoven legitimální lístek, v němž jsou uvedeny potřebné údaje o volbách. Zároveň zařídí, aby legitimální lístek byl voliči dodán do bytu.

Oddíl 2.

Způsob hlasování.

§ 64.

Přípravy ve volební místnosti.

Předseda okrskové volební komise zkontroluje před zahájením volby za přítomnosti

členů komise volební schránku a zapečetí ji. Zkontroluje také, zda je připraven seznam voličů a hlasovací lístky. Potom se přikročí k hlasování.

§ 65.

Prostory pro úpravu hlasovacích lístků.

Ve volebních místnostech jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory oddělené tak, aby byla zaručena tajnost hlasování. V těchto prostorech nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, ani člen volební komise.

§ 66.

Hlasování.

(1) Každý volič hlasuje osobně. Zastoupení není přípustné.

(2) Volič, který se dostavil do volební místnosti, odevzdá legitimační lístek a po záznamu v seznamu voličů obdrží hlasovací lístky. Nemá-li volič legitimační lístek a není-li členům okrskové volební komise znám, může ho komise požádat, aby prokázal svoji totožnost.

(3) Hlasování voliče, který se dostavil do volební místnosti s voličským průkazem, poznamenaná okrsková volební komise v seznamu voličů. Záznamy o tom podepíše předseda a tajemník okrskové volební komise; voličské průkazy se připojí.

§ 67.

Úprava hlasovacích lístků.

(1) V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků ponechá volič na každém hlasovacím lístku jméno a příjmení kandidáta, pro něhož hlasuje; jména a příjmení kandidátů, pro něž nehlasuje, přeškrtně. Potom přistoupí k volební schránce a vhodí do ní hlasovací lístek.

(2) Volič, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že neumí číst a psát, má právo vzít s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného voliče, aby za něj hlasovací lístek upravil.

§ 68.

Pořádek ve volební místnosti.

Za pořádek ve volební místnosti odpovídá předseda okrskové volební komise. Jeho pokyny k zachování pořádku ve volební místnosti jsou závazné pro všechny přítomné.

§ 69.

Ukončení volby.

Jakmile uplyne hodina stanovená pro ukončení hlasování, uzavře se volební místnost, avšak odvolí ještě všichni, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Potom prohlásí předseda okrskové volební komise hlasování za ukončené a přistoupí k otevření volební schránky.

Oddíl 3.

Určování výsledků voleb.

§ 70.

Kdo může být přítomen při sčítání hlasů v okrskové volební komisi.

V místnosti, kde okrsková volební komise provádí sčítání hlasů, mají právo být přítomni zvláště k tomu zmocnění zástupci organizací pracujících a zástupci tisku.

§ 71.

Sčítání hlasů v okrskové volební komisi.

(1) Po otevření volební schránky sečte okrsková volební komise hlasovací lístky podle volebních obvodů, porovná počet odevzdaných hlasovacích lístků s počtem osob, kterým byly vydány hlasovací lístky podle seznamu voličů, a výsledek zapíše do zápisu o hlasování pro každý volební obvod.

(2) Předseda okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

§ 72.

Posuzování hlasovacích lístků.

(1) Neplatné jsou hlasovací lístky, které nejsou na předepsaném tiskopisu.

(2) Ponechal-li volič na hlasovacím lístku více kandidátů než má být ve volebním obvodu zvoleno, považuje se hlasovací lístek za odevzdaný pro kandidáta (kandidáty) podle pořadí na hlasovacím lístku.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o platnosti hlasovacího lístku, rozhoduje o platnosti okrsková volební komise, což poznamená v zápisu.

§ 73.

Z á p i s o h l a s o v á n í .

(1) Okrsková volební komise pořídí o hlasování a sčítání hlasů zvláštní zápis pro každý volební obvod ve dvojím stejnopise; zápis podepíše předseda, tajemník a ostatní členové komise.

(2) V zápisu okrskové volební komise o hlasování musí být uvedeno

- a) doba počátku a skončení hlasování;
- b) celkový počet voličů ve volebním obvodu nebo volebním okrsku zapsaných v seznamu voličů;
- c) počet voličů, kteří volili na voličský průkaz;
- d) počet voličů, kterým byly vydány hlasovací lístky;
- e) počet voličů, kteří se zúčastnili hlasování;
- f) počet hlasovacích lístků, které byly uznány za neplatné;
- g) počet hlasovacích lístků, v nichž byla škrtnuta jména a příjmení všech kandidátů;
- h) počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta;
- ch) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, a záznam o tom, jak komise rozhodla.

§ 74.

S k o n č e n í j e d n á n í v o k r s k o v é v o l e b n í k o m i s i .

(1) Po skončení sčítání hlasů a podepsání zápisu o hlasování ohlásí předseda okrskové volební komise výsledek hlasování podle jednotlivých volebních obvodů a zašle neprodleně po jednom stejnopise zápisu o volbě příslušným obvodním volebním komisím.

(2) Okrsková volební komise zapečetí odevzdané hlasovací lístky a zašle je spolu s ostatními volebními spisy a s dalšími stejnopisy zápisů o hlasování radě okresního národního výboru k uschování.

§ 75.

S č í t á n í h l a s ů v o b v o d n í v o l e b n í k o m i s i .

(1) Obvodní volební komise sčítají hlasy a zjišťují výsledky hlasování v obvodě na podkladě zápisů předložených okrskovými volebními komisemi.

(2) V místnosti, kde obvodní volební komise provádí sčítání hlasů, mohou být přítomni zvláště k tomu zmocnění zástupci organizací pracujících a zástupci tisku.

§ 76.

Z á p i s o s č í t á n í h l a s ů v o b v o d n í v o l e b n í k o m i s i .

(1) Obvodní volební komise pořídí o sčítání hlasů ve dvojím stejnopise zápis, který podepíše předseda, tajemník a ostatní členové komise.

(2) V zápise obvodní volební komise o sčítání hlasů musí být uvedeno

- a) celkový počet voličů zapsaných v seznamech ve volebním obvodu;
- b) počet voličů, kteří volili v obvodu na voličský průkaz;
- c) počet voličů, kterým byly vydány hlasovací lístky;
- d) počet voličů, kteří se zúčastnili hlasování;
- e) počet hlasovacích lístků, které byly uznány za neplatné;
- f) počet hlasovacích lístků, v nichž byla škrtnuta jména a příjmení všech kandidátů;
- g) počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta;
- h) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány obvodní volební komisi, a záznam o tom, jak komise rozhodla.

§ 77.

O h l á š e n í v ý s l e d k ů v o l e b v o b v o d n í v o l e b n í k o m i s i .

Po skončení sčítání hlasů a po podepsání zápisu ohlásí předseda obvodní volební komise výsledek voleb ve volebním obvodu.

§ 78.

K d o j e z v o l e n .

(1) Zvolen je kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu všech platných hlasů odevzdaných ve volebním obvodu.

(2) V obcích s počtem obyvatel do 400 je z kandidátů, kteří obdrželi nadpoloviční většinu platných hlasů, zvoleno 9 kandidátů s největším počtem hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje pořadí kandidátů na hlasovacím lístku.

§ 79.

Osvědčení o zvolení.

Předseda obvodní volební komise vydá zvolenému kandidátu osvědčení o tom, že byl zvolen členem národního výboru.

§ 80.

Uschování volebních spisů.

Po podepsání zápisu o hlasování zašle předseda obvodní volební komise jeden stejnopis zápisu ihned volební komisi národního výboru, o jehož volbu jde. Druhý stejnopis zápisu s ostatními volebními spisy zašle k uschování radě tohoto národního výboru.

§ 81.

Usnášení volebních komisí.

(1) Volební komise pro volby do národních výborů se mohou platně usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina členů.

(2) Volební komise se usnáší nadpoloviční většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

§ 82.

Nové volby.

(1) Jestliže ani jeden kandidát nedostal nadpoloviční většinu platných hlasů, poznamená to obvodní volební komise výslovně v zápisu o hlasování a oznámí to příslušné volební komisi. Zároveň vyhlásí obvodní volební komise opětovnou volbu mezi dvěma kandidáty, kteří obdrželi největší počet hlasů; tato komise určí nové volby, které se musí konat nejpozději do 14 dnů po prvních volbách.

(2) Nové volby určí obvodní volební komise též, nebylo-li v obci s počtem obyvatel do 400 zvoleno 9 členů místního národního výboru; v nové volbě se zvolí zbývající počet členů místního národního výboru.

(3) Je-li počet hlasů odevzdaných ve volebním obvodu menší než polovina počtu voličů, kteří mají právo hlasovat v tomto volebním obvodu, poznamená to obvodní volební komise výslovně v zápisu o hlasování a oznámí to příslušné volební komisi; tato komise určí nové volby, které se musí konat nejpozději do 14 dnů po prvních volbách.

(4) Nové volby se provádějí na podkladě seznamů voličů sestavených pro první volby a podle ustanovení tohoto zákona.

§ 83.

Doplňovací volby.

Upřázdnilo-li se z jakéhokoli důvodu místo člena národního výboru, stanoví doplňovací volby rada národního výboru vyššího stupně, a jde-li o člena krajského národního výboru nebo ústředního národního výboru, vláda. Doplňovací volba se koná nejpozději 60 dnů poté, co se místo člena národního výboru uprázdnilo.

§ 84.

Ztráta členství.

Člen národního výboru, který přestal být volitelný, ztrácí členství v národním výboru. O ztrátě členství rozhoduje národní výbor, o jehož člena jde, na návrh své mandátové komise.

§ 85.

Ověření voleb.

Platnost volby jednotlivých členů národního výboru ověří národní výbor ve svém prvním zasedání na návrh své mandátové komise.

Část VI.

Odvolávání členů národních výborů.

§ 86.

(1) Každý člen národního výboru může být kdykoli odvolán, rozhodnou-li o tom voliči jeho volebního obvodu.

(2) Návrh na odvolání člena národního výboru se podává stejným způsobem jako návrh na kandidáta; podává se radě národního výboru, jehož člen má být odvolán.

(3) O odvolání člena národního výboru hlasují voliči ve volebním obvodu tak, že vloží do volební schránky předtištěný hlasovací lístek, v němž škrtnutím nehodícího se předtisku dají najevo, zda hlasují pro odvolání člena národního výboru nebo ne.

(4) O návrhu na odvolání člena národního výboru, na jehož volební obvod nepřipadá více než 100 voličů, mohou rozhodovat voličové na veřejné schůzi svolané radou příslušného národního výboru.

(5) Člen národního výboru je odvolán, účastní-li se hlasování o odvolání alespoň polovina voličů, kteří mají právo hlasovat, a je-li pro odvolání odevzdána nadpoloviční většina platných hlasů.

(6) Jinak platí o odvolání člena národního výboru přiměřeně ustanovení tohoto zákona o volbě člena národního výboru.

Část VII.

Ustanovení společná a závěrečná.

§ 87.

Ústřední a oblastní volební komise.

(1) Vrchní řízení voleb do národních výborů a dohled na ně přísluší ústřední volební komisi při vládě. Oblastním orgánem této komise na Slovensku je slovenská volební komise při sboru pověřenců.

(2) Předsedu, jeho náměstka a potřebný počet dalších členů ústřední volební komise jmenuje vláda na návrh ústředního akčního výboru Národní fronty. Předsedu, jeho náměstka a potřebný počet dalších členů slovenské volební komise jmenuje sbor pověřenců na návrh ústředního akčního výboru Slovenské Národní fronty.

§ 88.

Úhrada nákladů.

Výdaje spojené s prováděním voleb hradí stát.

§ 89.

Provedení a účinnost.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

gen. arm. Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Uher v. r.

Barák v. r.

Beran v. r.

David v. r.

Dvořák v. r.

Žuriš v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Jonáš v. r.

Krajčír v. r.

Krošnář v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Plojhar v. r.

Poláček v. r.

Pospíšil v. r.

Ing. Púčik v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Štoll v. r.

